



yeni gün

BURDUR TARİHİ

Osman KOÇIBAY

A) OSMANLI DEVLETİ VE CUMHURİYET DÖNEMİNDE YEREL YÖNETİMLER

1. OSMANLI DEVLETİ DÖNEMİNDE YEREL YÖNETİM:

Osmanlı Devleti'nde yerel yönetimleri Tanzimat öncesi ve Tanzimat sonrası olarak ikiye ayırarak incelemek gerekir. Her alanda olduğu gibi Tanzimat'ın ilanı ile yerel yönetim alanına da değişiklikler olmuştur.

a) Tanzimat'tan Önce Osmanlı Devleti'nde Yerel Yönetim:

Tanzimat'tan önce Osmanlı Devleti'nde yerel hizmetleri görmekle mükellef hizmet birimlerinin en önemlileri kadılık müessesesi, vakıflar, lonca teşkilatı idi.

Kadılık Müessesesi:

Osmanlı şehir yönetiminde adli, mülki ve yerel fonksiyonlar birbirinden ayrılmamıştır. Bu fonksiyonları yerine getirmekle görevli kadının subaşı, naib, imam ve muhtesip gibi yardımcıları vardır. Subaşı şehrin güvenliğinden kadıya karşı sorumlu emniyet amiridir. Naib, kadının yargıdaki yardımcısı, imam ise mahalle yöneticisidir.

Kadının belediye işlerinden sorumlu yardımcısı ise "muhtesib"tir. Muhtesib, ihtisab ağası, esnafı denetleyen, ticari hayatın düzenini sağlamaya çalışan kişi anlamına gelmektedir.

Osmanlı Devleti'nde muhtesibin görevi, bazı temel tüketim maddelerine narh koymak, bunu denetlemek, çarşı ve pazar işlerine nezaret etmek, tartı ve ölçü aletlerini kontrol etmek, gıda maddelerinin üretildiği ve satıldığı dükkân ve işletmeleri denetlemektir. Bir bakıma günümüzde belediye zabıtasının gördüğü işler, o dönemde bütünüyle muhtesibe bırakılmıştır.

Osmanlı Devleti'nde şehrin belediye hizmetlerini yürütecek özel bir bütçesi yoktu. Şehir yönetiminden sorumlu kişiler birer devlet memuru ve maaşları halkın ödediği vergiler ve cezalardan karşılanırdı. Temizlik işleri ise belirli bir ücret karşılığında özel kişilerce yürütülmüştür. Kadı ise yalnızca bu kişileri denetlemekle görevliydi.

Vakıflar:

Şehir hizmetlerinin yürütülmesinde, vakıfların da önemli bir rolü vardır. Vakıflar yerine getirdikleri kamu hizmeti niteliğindeki hizmetlerin finansmanını vakfedilen malların gelirlerinden sağladıkları gibi, vakıf arazilerinin reayasından gerekli vergileri toplama hakkı da kendilerine aitti. Ayrıca vakıflara tanınan bazı vergi muafiyetleri de bir tür gelir sayılabilir. Osmanlı'da vakıfların sundukları başlıca hizmetler arasında sağlık ve sosyal yardım hizmetleri, eğitim ve öğretim hizmetleri, kültürel ve sportif hizmetler, bayındırlık ve altyapı hizmetleri sayılabilir.

Osmanlı vakıfları günümüzde belediye ve bayındırlık hizmetleri denilen konuların önemli bir bölümünü üstlenmiştir. Camiler, mescitler, medreseler, imaretler, hamamlar, çeşmeler, köprüler, hanlar, kervansaraylar ve darüşşifaların hemen tümü vakıf eserleridir.

Lonca Teşkilatı:

Yerel kamu hizmeti niteliği taşıyan ve işleri yürüten bir diğer kurum ise lonca teşkilatıdır. Ahilik Teşkilatının devamı olan loncalar, hiyerarşik yapıda örgütlenmiş esnaf birlikleri olup bir bakıma yerel sivil toplum örgütleridir. Loncalar sayesinde esnaf idarede söz sahibi olmuştur.

Loncalar üyesi olan esnafın üretim sürecini, ürünün kalitesini, fiyatların belirlenmesi sürecinde rol oynamışlar, üyeleri arasındaki anlaşmazlıkları gidermişler ve esnaf ile müşteri arasında yaşanan anlaşmazlıklarla ilgilenmişlerdir. Yine devlet ile halk arasında aracılık rolü yapmışlar ve merkezi idarenin taşra temsilcilerine yardımcı olmuşlardır.

b) Tanzimat'tan Sonra Osmanlı Devleti'nde Yerel Yönetim:

Yasal olarak Osmanlı Devleti'nde ilk Belediye'nin kuruluşu 16 Ağustos 1854'te İstanbul Şehremaneti ile olmuştur. Yine Selanik, Beyrut ve İzmir gibi yerlerde 1877 tarihli Belediye Kanunu çıkmadan önce Vilayet Nizam-namesi hükümlerine göre belediyeler kurulmuştu.

6 Ekim 1868'te Dersaadet İdare-i Belediye Nizamnamesi ile Belediye örgütü bütün İstanbul'u kapsar hale getirildi. Aynı yıl çıkarılan bir talimatla İstanbul dışında, vilayet, sancak ve kaza merkezlerinde de belediye teşkilatı kurulması öngörüldü. Bunların başında atama ile gelen belediye reisi ve sınırlı seçimle gelen üyelerden oluşan meclis bulunuyordu.

Taşrada modern belediye örgütlenmesi ise 1864 tarihli İdare-i Vilayet Nizamnamesi ile başlamıştır. Nizamname her kaza merkezinde bir belediye meclisi kurulmasını öngörmüş ancak uygulamada bu hüküm tam gerçekleşmemiştir.

Daha sonra 1871 yılında çıkarılan İdare-i Umumiye-i Vilâyât Nizam-namesi, vilayet, sancak ve kazaların merkezi olan her şehir ve kasabada belediye işleri için bir belediye meclisi kurulacağını belirlemiştir, ancak bu meclisler de gerek mali güç gerekse personel açısından yetersiz kalmış ve pek varlık gösterememiştir.

1876 Kanun-i Esasi'nin(1) 112. maddesi Belediyelerin seçimle gelen meclislerce yönetilmesini ve buna dair esaslarını kanunla düzenlenmesini öngörmüştü. Taşra

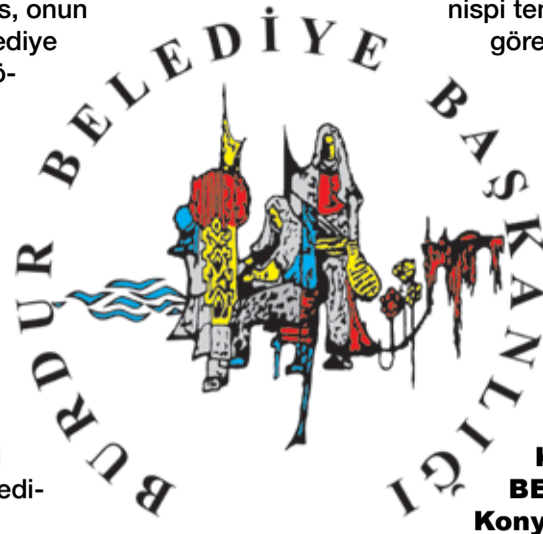
BURDUR BELEDİYESİ'NİN TARİHÇESİ (1873 - 2016)

belediyeleri için, seçimle gelen meclis, onun seçtiği belediye reisi ve cemiyeti belediye organlarından oluşan bir sistem öngörmüştü.

Osmanlı taşra belediyelerine ilişkin son düzenleme ise 1877 tarihli Vilayetler Belediye Kanunu ile gerçekleşmiştir. Kanuna göre belediye organları seçimle oluşan ve şehrin nüfusuna göre 6-12 kişilik bir belediye meclisi ile meclis üyeleri arasından hükümetçe atanan belediye başkanından oluşmuştur. Söz konusu kanun da 14.04.1930 tarih ve 1471 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan 1580 sayılı Belediye Kanun'un yürürlüğe girişine kadar uygulanmıştır.

2.CUMHURİYET DÖNEMİNDE YEREL YÖNETİM (2):

1921 Anayasası, 1876 Anayasası'ndan farklı olarak yerel yönetimlere tüzel kişiliği olan demokratik ve özerk bir hüviyet vermişti. Anayasa, yerel meclislerin kendi başkanlarını seçmelerini öngörüyordu. Ayrıca yürütme görevi seçilmiş başkan ile meclis idare kuruluna verilmiştir. Ancak Kurtuluş Savaşı ve Cumhuriyetin ilanından sonra 1921 Anayasası değiştirilerek yapılan 1924 Anayasası ile yerel yönetimlerin alanı daraltılmıştır.



nispi temsil esasına dayanan bir seçimle göreve gelmeleri kabul edilmiş oldu.

2004 yılında yasalaşan 5272 sayılı Belediye Kanunu Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilince, 03.07.2005 tarihinde yasalaşan 5393 sayılı Belediye Kanunu gelişen ve beklentileri artan belediyeciliğimizin yeni çerçevesini belirlemiş ve Belediyeciliğe yeni bir ivme kazandırmıştır.

B)TARİHİ KAYNAKLARDA BURDUR BELEDİYESİ

1.OSMANLI DEVLETİ DÖNEMİ KAYNAKLARINDA BURDUR BELEDİYESİ:

Konya Vilayeti Salnameleri'nde Burdur Belediyesi:

Salnameler, içerik bakımından yayınlandığı tarihten bir yıl öncesine ait devletin veya vilayetlerin tarihi, coğrafyası, nüfusu, idari, askeri, hukuki teşkilatları ve ekonomik durumu, eğitim yapısıyla ilgili bilgi veren önemli kaynaklardır. Burdur'da Belediye teşkilatı ile ilgili ilk bilgilere Hicri 1291 (Miladi 1874) Konya Vilayeti Salnamesi'nde rastlanmaktadır. Bu bilgiler ışığında Burdur'da Belediye Teşkilatı 1873 yılında kurulmuştur. Burdur'un ilk Belediye Başkanı Muhasebeci Hacı Mehmed Efendi'dir.

• Hicri 1291 (Miladi 1874) Konya Vilayeti Salnamesi'nde Burdur Belediyesi:

Meclis-i Belediye:

Reis : Muhasebeci Hacı

Mehmed Efendi

Aza : Abdullah Ağa

Aza : Hasan Ağa

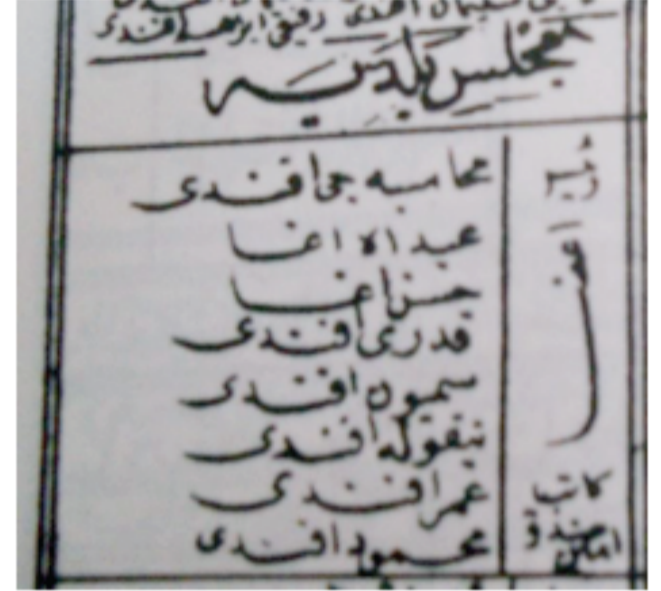
Aza : Kadri Efendi

Aza : **Simyon Efendi**

Aza : Nikola Efendi

Kâtib : Ömer Efendi

Sandık Emni: **Mahmud Efendi**



Hicri 1291 (Miladi 1874) Tarihli Konya Vilayeti Salnamesi'nde Burdur Belediyesi s. 55

Türkiye Cumhuriyeti ilk yıllarında yoğun bir merkeziyetçi yönetimi benimsemiştir. 1944 yılına kadar tek parti yönetimi uygulanmış ve bu durum yerel yönetimlere de yansımıştır. Hatta bu dönemde merkezi yönetim, yerel yönetim farklılığından bahsetmek bile zorlaşmıştır. Yerel yönetimleri merkezi yönetimlerin uzantısı olarak görme eğilimi ağır basmıştır. 1961 Anayasası ile demokratik hak ve hürriyetler genişletilmiştir. Belediye Başkanları tek kademelilik çoğunluk sistemi ile seçilmeye başlanmıştır. Yerel yönetim meclislerinin başkan karşısındaki konumu güçlendirilmiştir. Belediye Başkanlarının İçişleri Bakanlarının onayı ile göreve başlama usulü terk edilmiştir. Seçimle iş başına gelen organların bu sıfatları kazanma ve kaybetmelerine yönelik denetim yetkisi bağımsız yargıya verilmiştir.

Cumhuriyet döneminin en uzun süre yürürlükte kalan kanunlarından birisi olan 1930 tarihli 1580 sayılı Belediye Kanunu Osmanlı'nın son dönemlerinden gelen tecrübe aktarıldığını ve beklentilerin uzun süre karşılanabildiğini göstermesi anlamında önemlidir.

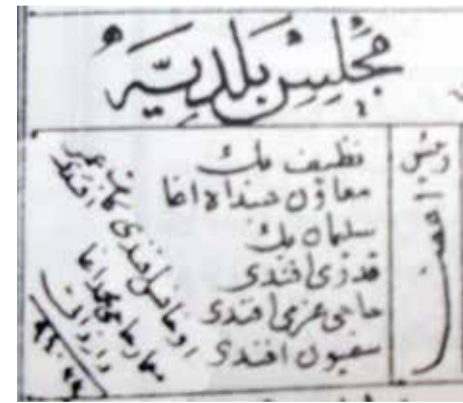
1980 askeri darbesi ve sonrasında hazırlanan 1982 Anayasası güçlü bir merkezi yönetim kurmuştur. Yerel yönetim-merkezi yönetim ilişkisinde İçişleri Bakanlığına belirli durumlarda geçici olarak yerel yönetim organlarını görevden alma yetkisi verilerek yerel yönetimlerin üzerinde baskı kurularak merkezi yönetimlere ağırlık verildiği görülmektedir. Askeri darbe ve yeni anayasa sonrası iktidara gelen yeni sivil hükümet felsefesini liberalleşme, özel mülkiyet ve demokratikleşmeden yana ortaya koyunca merkeziyetçi eğilimlerin yavaş yavaş yerleşmeye geçişe başladığı bir süreçte yaşanmaya başlamıştır.

Belediyelerin gelirlerinin önce merkezde toplanıp daha sonra yerel belediyelere dağıtılmaya çalışılmasında özellikle farklı siyasal düşünceye sahip merkezi idare ile yerel idarenin arasındaki sorunlar ve iletişimsizlikler ile yerel idare birimlerinin sayıca çok fazla olmasına mukabil hizmet üretebilecek gelirden yoksun olması belediyeciliğimizin istenilen düzeyde gelişmemesinin en önemli sebeplerinden olarak sayılabilir.

1950 yılına kadar olan dönemde pek çok büyükşehirde Valiler aynı zamanda belediye başkanı idiler. Belediye başkanları 1950 sonrası dönemde Belediye Meclislerince seçilmeye başlandı. 1963 yılında yasalaşan 307 sayılı kanun ile Belediye Başkanlarının doğrudan, serbest ve

Salnamelere bakıldığında; 1873 tarihinde Muhasebeci Hacı Mehmet Efendi'nin başkanlığı ile başlayan Burdur Belediyesi tarihçesinde ilk dönem belediye başkanları şöyle sıralanıyor:

1875 - Muhasebeci Tevfik Efendi, 1876- Muhasebeci Kamil Efendi, 1877- Hacı İshak Efendi (Kapucu başı), 1878-1885 Nazif Bey, 1887-1890 Hasan Bey, 1893 Edhem Efendi, 1895-1899 Hacı Süleyman Efendi, 1905 Ali Bey Salise.



1878 tarihli Konya Salnamesinde Burdur Belediyesi

Pek çok kaynakta Burdur Belediyesi'nin kuruluş tarihinin 1884 yılı olduğuna, ilk belediye reisinin Nazif Bey olduğuna yer verilir.

Oysa; Konya Salnamesindeki belgeler Burdur Belediyesi'nin 1873 tarihinde kuruldu-

ğunu ortaya koyuyor. 1878 yılındaki Salname örneği Nazif Bey'in 1884'te değil 1878 yılında Belediye Başkanı olduğunu belirtiyor.

• Hicri 1322 (Miladi 1905) Konya Vilayeti Salnamesi'nde Burdur Belediyesi:

(Daire-i Belediye)	
Reis	Ali Bey Salise
Aza	Mehmed Ağa
Aza	Salih Efendi
Aza	Hasib Efendi
Aza	Mustafa Efendi
Aza	Rahmi Efendi
Aza	Hacı Nikola Efendi
Aza	Kâtib ve Sandık Emni: Emin Efendi

Hicri 1322 (Miladi 1905) Tarihli Konya Vilayeti Salnamesi'nde Burdur Belediyesi s. 199

Daire-i Belediye:

Reis	: Ali Bey Salise	Aza	: Mustafa Efendi
Aza	: Mehmed Ağa	Aza	: Rahmi Efendi
Aza	: Salih Efendi	Aza	: Hacı Nikola Efendi
Aza	: Hasib Efendi	Aza	: Kâtib ve Sandık Emni: Emin Efendi



yeni gün

BURDUR TARİHİ

Osman KOÇIBAY

■ Düinden devam

a) "Burdur - 1936" İsimli Eserde Burdur Belediyesi(3): Şehir Su İşleri:

Atalarımız zamanında yapılan ve bakımsızlık yüzünden gayri sıhhi ve işe yaramayacak bir hale gelmiş olan içecek ve sulama su yolları, geçen yıl muntazam kanallar açılarak düzeltilmiş ve şehirde kullanılacak, bağ ve bahçelere yetecek su sağlanmıştır.

Cumhuriyet Alanı:

Ulusal bayram ve törenlerde halkımızın toplantı yeri olabilecek şekilde, ortasında havuz olan güzel bir Cumhuriyet alanı yaptırılmıştır.

Şehrin Yeni Giriş Yolu:

Evvelce iki mezarlık arasında geçen ve şehre, etrafındaki biçimsiz evlerle köy manzarası veren dolambaçlı dar giriş yolu kaldırılmış, 16 metre genişliğine düz bir yol açılmıştır.

İtfaiye Teşkilatı:

Bu yıla kadar teşkilatı noksan olan itfaiyeye, 2000 liraya alınan bir motopomp ilave edilmiş, kullanılmayacak halde bulunan bir arazöz de onartılarak, kullanılacak bir hale getirilmek suretiyle, teşkilat kuvvetlendirilmiştir.

Temizlik, aydınlık, sıhhi bakım ve ferdi bayındırlık hareketleri, geçen, yıllara göre çok ilerdedir. Şehir, iki yıldır baştan başa akasyalarla süslenmekte ve güzel binalar her tarafta yükselmektedir. Cumhuriyet alanından istasyona 21 metre genişliğinde bir bulvar açılmaktadır.

b) "15 inci Cumhuriyet Yılında Burdur" İsimli Eserde



Belediye Yönetim Kurulu

Burdur Belediyesi (4):

Belediye ve İmar Faaliyeti, Yollar ve Eğlence Yerleri Burdur'da belediyecilik iyi bir inkişaf yolundadır.

Belediye Burdur'da çok eski zamanlardan beri devam eden su sistemini değiştirmiş, yolların bozulması üzerine azalmış olan suları çoğaltılmıştır. Bu sayede ve yeni yollarla bu su 500 litreye kadar çıkarılmıştır.

Vilayetin Meşhur Suları

Kasaba kenarında dört belli başlı içme suyu vardır. Saden Pınarları kaynağı, Kayapınarı, Hacı Hasan ve bir de Çarşı Pınarı kaynağıdır. Ayrıca Hacı Hasan Pınarı yakınında kısmen madeni mahdut miktarda kükürtlü suyu, bir de şehir dâhilinde Öküzbatı, Çümbüşlü ve Hıdırellez suları bu arada sayılabilirler. Ve künkler içerisinde iptidai bir tarzda şehire getirilmiştir. Sokaklardaki umumi çeşmeler de halkın istifadesine arz edilmiştir.

Eğlence Yerleri

Şehir yakınındaki Kurna Köyü Su Başı, Kaplan Pınarı, Göl Plajı, Kravgaz Köyü'nde Kocapınar suları Burdur bağ ve bahçeleri içerisinde Şekerpınar, Ayşeoğlu semtleri eğlence yerleridir.

Cumhuriyetten Sonra Vücuda Getirilen Eserler

Cumhuriyet Alanı: Ulusal bayramlarda ve yapılan mitinglerde bütün halka verilecek söylevlerde toplanacak, bayram yapacak bir yer ve bir alanımız yoktu. Cumhuriyet Hükümeti'nin uraylara/belediyelere ödev olarak verdiği işlerin en önemlileri içerisinde ve hatta başında Cumhuriyet alanları geleceğinden şarın/şehrin en yerli ve gerekli bir ihtiyacı olarak tanınan bu meydana 935 yılında başlanmış ve ikmaline muvaffak olunmuş ve açılması 12 nci Cumhuriyet yılının uğurlu yıldönümünde /29 Ekim 1935'te yapılmıştır.

Şehrin Yeni Giriş Yolu

Burdurumuzun çok fena bir giriş yolu vardı. Çümbüşlü Köprüsü'nden itibaren beş hattı münksir çizerek geçen yolun etrafındaki düzensiz evlerle bir köy manzarası veren bu girişi 935 yılı içinde değiştirmek kabil olmuştur. Bu yol 16 metre genişliğinde bir bulvar halinde açılmış ve Öküzbatı nam mevkiine çay üzerine birde köprü inşa edilmiştir. Bir kilometre uzanan bu yolun inşasını Vilâyet Nafiası/Bayındırlık İl Müdürlüğü üzerine almış ve muvaffakiyetle başarmıştır. Şehrin bu giriş yolunda Çatalpınar mevkii küçük bir alan haline sokularak Savaş Meydanı adı verilmiştir.

Ortasındaki pınar kenara alınmış, oradaki bataklık kurutularak bulvara giriş güzel bir hale konulmuştur.

İstasyon Bulvarı

BURDUR BELEDİYESİ'NİN TARİHÇESİ (1873 - 2016)

2- CUMHURİYET DÖNEMİ KAYNAKLARINDA BURDUR BELEDİYESİ:

Cumhuriyet Meydanı'nı Burdur İstasyonu'na bağlayan bu yol 21 metre genişliğinde ve bulvar şeklinde, geçen yıl etrafındaki bağ, bahçeler istimlak edilerek suretiyle açılmıştır. Parkeden ortası refüslü/refüjlü-orta kaldırım olarak yapılan bu bulvarın Burdur'un kalbi ve müstakbel Burdur'un etrafında teşekkül edeceği yegâne bir caddesi olmuştur.

Göl Plajı

Burdur Gölü kenarında küçük ve muntazam bir plaj vücuda getirilmiştir.

İtfaiye Teşkilatı

Geçen yıla kadar teşkilatı noksan olan itfaiyeye, 2000 liraya alınan bir motopomp ilave edilmiş, kullanılmayacak halde bulunan bir arazöz de onartılarak, kullanılacak bir hale getirilmek suretiyle teşkilat kuvvetlendirilmiştir.

Temizlik, aydınlık, sıhhi bakım ve ferdi bayındırlık hareketleri, geçen yıllara göre ilerdedir. Şehir iki yıldır baştan başa akasyalarla süslenmekte ve güzel binalar her tarafta yükselmektedir.

Burdur Belediyesi

Cumhuriyetin on beş yılı içinde belediyemiz tarafından 16401 lira ile fenni mezbaha, 400 lira ile bir Cumhuriyet Alanı ve ortasına bir havuz, 8000 lira ile bir arsa istimlak edilerek ortası havuzlu halk ve çocuk bahçesi, 1284 lira ile Burdur Gölü kenarında bir plaj, 400 lira ile bir beton köprü tamir edilmiş, 280 lira ile bir asrı helâ, 110 lira ile bir Savaş Pınarı, 6000 lira ile bir İstasyon Bulvarı, 4500 lira bir şehir giriş yolu istimlak ve kaldırımlanmış, 600 lira ile bir çarşı parkı, 410 lira ile bir zahire hali, 18000 metre murabba şehrin muhtelif yerlerinde yeni kaldırım, 20000 metre murabba bozuk kaldırım tamiri, 5000 metre mikâp toprak tesviyesi, 550 metre tulünde su kanalı, 4350 metre tulünde lağım, 550 metre içme su yolları tamiri, 540 metre de kullanma su yolları tamiri yapılmıştır.

Şehre üç kilometre mesafeden gelerek bağ ve bahçeleri sulayan, değirmen ve fabrikalarımızı döndüren Gökpınar, Yenipınar ve İnsuyu ve Çine Suyu memba ve mecralarından Kurna Köyü'ne kadar geniş ve muntazam kanallar açılarak şehrin gün geçtikçe azalan suları emici topraklardan ve bataklıklardan kurtararak güzel bir hale getirilmiş ve sular ihtiyaca salih bir duruma sokulmuştur.

İstasyon Bulvarı, "Komisyon, 15 inci Cumhuriyet Yılında



İstasyon Bulvarı

Burdur, Doğan Basımevi, Burdur 1938, s. 47".
Şehre Giriş Yolu, "Komisyon, 15 inci Cumhuriyet Yılında



Şehre giriş yolu

Burdur, Doğan Basımevi, Burdur 1938, s. 47".
Göl Plajı, "Komisyon, 15 inci Cumhuriyet Yılında Burdur,



Göl plajı

Doğan Basımevi, Burdur 1938, s. 46".
b) Burdur Halkevi Dergisi'nde Abdullah Aşçı'nın

Burdur Belediye Başkanı Nuri Artok'la röportajı 10: Belediye Reisimiz Nuri Artok'la Bir Saat...

Burdur Dergisi adına Belediye Reisimizle konuşmak için odasına girmeden, ilk yapacağım mülakatın heyecanı içinde idim.

Hafifçe kapıyı vurdum ve içeriye girdim. İsteğimi söyleyerek, altmış dakikalarnı işgal edeceğimi rica ettim. "Hay hay çocuğum buyurunuz!" dedi. Hafif bir heyecan tesiri altında ilk sualimi sordum.

- Belediyemizin genel durumu nasıldır?

- "Belediyemizin genel durumu eski günlere nazaran normaldir. Kanunla tayin ve tahdit edilen işler seri şekillerle yürütülmektedir. Bu günün çalışması geçen günlere göre gıpta vericidir. Bu da memleket halkınca görülmektedir.

- Bütçemize mukayeseli bir bakış?

Tam ikinci sualimi sormuştum ki; kapı birbiri ardınca vuruldu ve dileği olanlar içeri girmeğe başladı. Reisimiz Nuri Artok hem onların derdini dinliyor, hem de bana cevap veriyor.

- 1939 yılı bütçemiz, müteahhak ve tahsilâta bakılan varidat ve masrafı ölçülü bir şekilde tanzim kılınmış ve bu yıl yapılacak işler meydanında en önemli şehir içme sularını sıhhi bir şekilde getirmek, bu husus için de sarf edilecek paranın bütçe dışında bırakılarak haricden tedariki düşünülmüş ve temin edilmiştir.

İkinci olarak araziye sulamak için kullanılan sulardır ki; senelerden beri getirilemeyen ve malumumuz olan suyun az bir masrafla getirilmesidir ve bu da getirilmiştir.

Bütçemiz esasen Bütçe Hususî Muhasebe Kanununa tevfiikan geçmiş üç senelik masraf ve varidat göz önüne alınarak vasatileri bulunur ve bu suretle mukayese yapılır ki; bu senelik bütçemizi teşkil eder.

Bu seneki bütçemizin varidat kısmı 49.956 lira, masraf kısmı da 49.956 liradır ki; mütevazındır. İki sene evvelkine nazaran 11.000, geçen seneye nazaran 7.000 lira artmıştır.

Odaya girdiğimde Sayın Belediye Reisimizin ısmarladığı çay epeyce soğumuştur. Bir iki yudum içtim. Şimdi de üçüncü sualimi sordum.

- Şimdiye kadar başarılan ve başarılanacak olan işler?

- 2500 metre murabba yer kaldırımlanacaktır. Halen 700 metre murabba yapılmıştır. Memleket ihtiyacını karşılayacak su getirilmiş ve halkın sızılırları dindirilmiştir. Belediyeye ait olan elektrik tesisatı diğer hattan ayrılacaktır.

120 bin lira sarfiyle içme suyu getirilecek ve bunun içinde belediyeler imar ve fen kolu tarafından su projesi yaptırılmaktadır. Stadyum için geçen sene istimlakı yapılmayıp geri kalan yerlerin istimlakı yapılacak ve bunun için de 6000 kûsur lira ayrılarak yerin tesviyesiyle meşgul olunacaktır. Gelecek sene de planına tevfiikan bakiye işleri için alınan kararlardan olduğunı söyleyebilirim.

- Burdur'da hastane ve sıhhat meselesi?

Ağustos ayının sonuna kadar hastanenin siva ve elektrik işi bitirilerek eski hastanenin yeni binaya nakledilmesi işine Sayın Valimiz Abdülhak Savaş gayretle çalışmaktadır ve bu husustaki himmet ve lütuflarını memleketim nam ve hesabına burada size zikretmeyi bir borç bilirim.

Hastanenin her türlü hastalığa deva bulabileceğini kemal-i iffiharla söyleyebilirim. Hastanemiz halen kırk yatak üzerine teşkilatlandırılmıştır. Fakat ferah ferah üçyüz yatak alabilir.

Belediye reisimizin bu lütuflıklarından mütehasis/çoşkun olarak teşekkür ettim ve vazifeleriyle baş başa bırakarak ayrıldım.

Abdullah Aşçı

c) Burdur Halkevi Dergisi'nde Burdur Belediyesi (6): Belediyemize Dair

Burdur 1255/1839 tarihine kadar Nahiye halinde idi. 1288/1871 tarihine kadar kaza ve o tarihte Liva, 1336/1920'de Müstakil Sancak, 1339/1923'te Vilayet olduğu Halkiyat ve Harsiyat adlı kitaptan öğrenilmiştir.

Burdur'da Belediye Teşkilatının kuruluşu 1275/1858-1859 tarihine rastlar. Balkan Harbi'nden bugüne kadar Belediye Reisliği makamını işgal eden zatlar: Merhum İbrahim Tayyar, Merhum Hacı Ahmet, Fahreddin Ağa, Eczacı Hüsnü nat, Fahri Kayaalp, Doktor Ahmet Ruhî Yeşilyurt, Öğretmen Rıza Erdem, Nuri Artok'tur.

Belediyemizin Cumhuriyetten bu tarafa başardığı önemli işler: 1925'te 14.401 lira sarfiyle bir fenni mezbaha yaptırılmıştır. 1935'te 3.000 lira sarfiyle bir Cumhuriyet Alanı ve ortasına bir havuz yaptırılmıştır. 1936 yılında Burdur Gölü kenarında 1.500 lira harcararak bir plaj meydana getirilmiş, 400 lira sarfiyle bir beton köprü tamir ve islah edilmiş, memleketin giriş yolu üzerinde 110 lira ile bir pınar -Savaş Pınarı- yaptırılmış, 4.500 lira istimlak bedeli verilecek şehir giriş yolu açılmış ve ağaçlarla süslenmiş, İstasyon Bulvarı'na da ayrıca 6.000 lira harcanılmıştır. 1937'de meydana getirilen Belediye halk bahçesine 8.000 lira harcanılmış, 600 lira sarfiyle çarşıda küçük bir park vücuda getirilmiş ve Belediye Alanı bu suretle güzelleştirilmiştir.



yeni gün

BURDUR TARİHİ

Osman KOÇIBAY

■ Pazar günden devam

Yine yeni yıl içinde 410 lira ile Zahir Hali iyi bir şekilde sokulmuştur. Şehrin Muhtelif yerlerinde 18.000 metre murabba/kare yeni kaldırım yapılmış, 20.000 metre murabba bozuk kaldırım tamir edilmiştir. 5.000 metre mikâp/küp toprak tesviyesi, 550 metre uzunluğunda su kanalı, 4.350 metre lağım, 550 metre içme su yolları 540 metre de kullanma suyu yolları tamiri yapılmıştır. Şehre üç kilometre mesafeden gelecek bağ ve bahçeleri sulayan değirmen ve fabrikaları döndüren Gökpinar, Yenipınar, İnsuyu ve Çine suyu, memba ve mecalarından Kurna Köyü'ne kadar geniş ve muazzam kanallar açılarak şehrin gün geçtikçe azalan suları emici topraklardan ve bataklıklardan kurtularak güzel bir hale getirilmiş ve sular ihtiyaca cevap verecek bir duruma getirilmiştir.

Şehrin en önemli ihtiyaçlarından olan asri mezarlık mahallinin istimlak muamelesi 1938 senesinden beri devam ede gelmekte iken bu deha ikmal olunmuş ve sahiplerine paralarını almaları hususu tebliğ edilerek mezarlık mahalline vaziyet edilmiştir. 23 hemşehrinden istimlak olunan bu tarlalar şehrin ve bilhassa Burdur bağ ve bahçelerinin yeşillik bir methalinde ve tren yolu uğrağında çok güzel bir yer olan topraklık adlı nam diğeri Dörtayaklı mevkiinde ve bin ar genişliğinde bir yerdur.

Belediye, şehrin içme su ihtiyacını da ele alarak içme su projesini yaptırmak üzere 1939 bütçesine 3.500 lira tahsisat koymuş, hemen projenin yapılması için icap eden makamlara başvurmuştur. Yakında tamamlanacak olan projemize göre şehre bol ve temiz su getirerek her evi temiz suya kavuşturacaktır.

Belediyemiz bu yıl bilhassa bozuk yolları öne alarak şehrin türlü yerlerinin ıslahına süratle başlamış ve mevsim dolayısıyla çarşının uzun çarşı metre hali bitirilmiş ve diğer Uncu Hasan evi önünden itibaren devam edegelen bozuk kaldırımların ihalesi 539 lira bedelle müteahhidine verilmiş ve tamir işine başlanmıştır.

Belediye yalnız yol tamiriyle kalmayıp şehrin temizliği-ne de önem vermiş, her tarafı çöp ve pislikten kurtarmak üzere bir mücadeleye girişmiş çöp arabasının uğramadığı sokakların kontrolünü sıkı bir suretle temin etmiştir. Şehrin muhtelif sokaklarına ağaçlar dikilmiş ve hususi hademelerle korumağı sağlamıştır. Gölede meydana getirilmiş plaj civarında bayanlar için bir banyo mahallinin inşası için plan ve krokiler hazırlanmış, bu planlar müteahhidine verilmek üzere artırmaya konmuştur. Fakirlere parası verilmek üzere icap eden ilaçlar alınmakta, hasta olup da burada müteahhis/uzman bulunmadığından taşra hastanelere tedavi için gitmek üzere Belediyeye müracaat eden fakir hemşehrilerin yol paraları Belediyeden verilmek suretiyle sevkleri yapılmakta ve bu yüzden fakir halk sevindirilmektedir.

d) Rıza ERDEM'in "Burdur'a Ait Genel Bilgiler" İsimli Eserinde Burdur Belediyesi (7):

Cumhuriyetten evvelki yıllarda ve daha evveleri memleket eşraf ve ayanının elinde yalnız bir kudret ve şeref yeri olarak tutulan belediye 1914'de vuku bulan yer depremine kadar kasabanın bayındırlığına bir adım bile atmadan o günlerin belediyecilik zihniyetine göre ağa ve beylerin elinde bir tutak olarak kalmış, elden ele geçen ve hemşeriler üzerinde bir terör silahı olarak kullanılmıştır.

Eski yıllarda, 1900'da Sert Ahmet adı verilen bir jandarma yüzbaşısının himmeti ile o zaman ve halen bile büyük bir bayındırlık eseri olarak yükseltilmiş Hükümet Konağı'ndan başka şehir ve belediye adına ortada görünen bir şey yoktur.

1884'ten itibaren Hacı Ali Bey oğullarından Nafiz/Nazif'ten başlayarak Belediye 1914 yılına kadar Tayyar oğlu İbrahim'e geçmiş bunu takiben Rahmi oğlu Ahmet, Avukat Fuat, Süleyman Kazancı, Reşit Baki, Fahrettin Çiloğlu, Eczacı Hüsnü Onat, Fahri Kayaalp yeni belediye kanunu intişar edinceye kadar belediye başkanlığında bulunmuşlardır.

1580 sayılı Belediye Kanunu'nun neşrinden sonrada Dr. Ahmet Ruhi Yeşilyurt, Rıza Erdem, Nuri Artok ve Necati İşçil bu görevde çalışmışlardır.

Burdur'un cumhuriyet devrindeki kısmında da açıklandığı veçhile bugün ortada görünen belli başlı Cumhuriyet Alanı, İstasyon Bulvarı, Yeni Giriş Yolu, Memleket Hastanesi, Plaj vesaire gibi eserler 1934-1938 yıllarındaki programlı çalışmaların mahsulleridir.

Eser bırakan Belediye Başkanlarından Rahmi oğlu Ahmet zamanında eski şehir haritası Macar Şehircilik Mühendisleri'ne yaptırılmış, bu günkü ahşap Belediye Binası ve Hal ile birlikte bazı caddeler ve bilhassa Kışla, Gazi caddeleri ham olarak açılmıştır.

Burdur'da belediyecilik, daima dar ve mahalli görüşlere ve şahsi tesirlere maruz kaldığından belediye hamleleri zaman zaman şehrin nüfuzlu kişileri tarafından kırılmış ve iş başına getirilen belediye başkanları tam randımanla çalışmamıştır.

Burdur Belediyesi bütçeleri cumhuriyetten evvelkilerle dâhil olduğu halde esaslı olarak 1930 yılına kadar bulunamamıştır.

1930 yılından itibaren 51.000 liradan 24.000 liraya ve bu miktardan bu yıllara 138 bin liraya inmiş, yükselmiş bir bütçe ile çalışan Burdur Belediyesi elektrik tesisi münase-

BURDUR BELEDİYESİ'NİN TARİHÇESİ (1873 - 2016)

2- CUMHURİYET DÖNEMİ KAYNAKLARINDA BURDUR BELEDİYESİ:

betiyle halen 25.000 lira kadar da İller Bankasına borçlu durumdadır.

Şehrin temizliği için elde pek mahdud/az sayıda vesait/araç ve ibtidai/ilkel malzeme mevcuttur.

İçme suyu, eski halinde ecdadın getirdiği Saden, Çarşı, Hacı Hasan, Kayapınar, Cümbüşlü suları olup sağlığı bakımından durumları mahzurludur.

Şehrin içme suyunu Büğdüz Yaylası'ndaki kaynaktan getirmeyi sağlamak üzere 946 yılında bir Anonim Su Şirketi kurulmuştur.

Mezbahası kısmen fenni ve sıhhidir. Yeni bir gaz deposu yaptırmak kararındadır. Bu husus için parası da sağlamıştır.

İtfaiye Teşkilatı nokсандır. 1926 yılında alınmış eski bir arezöz 1935'de sağlanmış bir motopomp ve bir iki eski tulumba itfaiye malzemesini teşkil eder.

Evvelce mevcut 60 parçayı geçen emlak ve akarı bugün 15-20'ye inmiş bir durumdadır. Ekserisi Belediyenin istimlak borçları yüzünden satılmıştır.

Belediye, çarşı içinde, şehrin en yüksek bir yerinde yapılmış Ulu Camii karşısında 1914 yer depreminden sonra yapılmış bir binada çalışmaktadır.

22 kişilik bir Belediye Meclisi ile çalışır. Henüz bayındırlık planını yaptıramamıştır. Yapılmak yolundadır.

Son yıllar içinde "Burdur'u Güzelleştirme Derneği"nin maddi yardımı ile evvelce istimlak yapılan şehir dışındaki sahayı duvarla çevirmiş, hali hazır durumu ile ölüleri kabule başlamıştır.

Yine son yıl içinde göl yolunun bir kısmı şose haline getirilmiş ve etrafı ağaçlarla çevrelenmiştir.

"Burdur'u Güzelleştirme Derneği" eliyle de Gazi, Cumhuriyet Caddeleri parkelenmiş, Bayındırlık Bakanlığı'nın yardımıyla yeni Antalya Çıkış Varyantı açılmış Burdur Çayı üzerinde büyük beton bir köprü yaptırılmıştır.

İstasyon Bulvarı'nın 1935 yılında istimlakı Belediye'ce sağlanarak park ve bulvar Bayındırlık Bakanlığı'nca Şömentakse(?) adıyla Burdur Belediyesi'ne bağlanmıştır.

Cumhuriyet yıllarında Burdur'da bayındırlık kısmında izah edilen bayındırlık eserleri de Burdur Belediyesi'nin imar çalışmalarının kayda değer varlıklarıdır.

e) "Burdur 1955" İsimli Eserde Burdur Belediyesi (8): Burdur merkez kasabası arazi itibari ile düz bir saha üzerinde kurulmamış olduğundan belediye hizmetleri belediyenin bugünkü bütçe durumunun kifayetsizliği yüzünden çok sıkıntılar arz etmekte ise de şehrin günden güne inkişaf etmesi ve husulse şeker fabrikasının kasaba merkezinde kurulmaya başlaması belediye varidatında hissedilir bir gelişme göstermiş bulunmaktadır.

Maddi imkânsızlıklara rağmen Burdur Belediyesi, beldeyi medeni bir şehre yakışır tesislere kavuşturmak için gayret sarf etmektedir.

İmar Planı: Burdur kasabası tektonik bir arazi üzerine kurulmuş olduğundan depremlerden birkaç defa büyük zararlar görmüştür. 1914 yılında vukua gelen büyük depremde kasaba tamamen yıkılmış ve iki bin kadar da vatandaş gaip edilmişti. Kasaba tamamen yıkılmış olduğundan o zamanın Belediye Reisi olan merhum Hacı Ahmet Beyin gayret ve himmeti ile Avusturya'dan şehir müteahhisleri getirilerek şehrin imar plan ve haritası yaptırılmış ve bu imar planı 1948 yılına kadar tatbik edilmiştir. Bu imar haritası 1949 yılında yeniden tadil edilmiş ve bugün için ihtiyaca cevap verebilecek en son şeklini almış bulunmaktadır.

Belediye Bütçesi: Belediye bütçesi günden güne büyük gelişmeler kayıt etmektedir. En son dört senelik rakamlara göre:

Lira	Kr	Senesi
338.851	04	1950 yılında
281.552	77	1951 yılında
460.441	00	1952 yılında
38.555	00	1953 yılında
499.395	11	1954 yılında

Kanalizasyon: Eskiden iptidai bir kanalizasyon şebekesi mevcut ise de bugünkü ihtiyaca cevap veremediğinden İller Bankası delaleti ile şehir kanalizasyon projesi müteahhidine ihale edilmiş bulunmaktadır.

İçme Suyu: Şehrin biran önce temiz, sıhhi ve tazyikli bir suya kavuşturulmasına çalışılmış, İller Bankası eliyle 600 bin liralık, sertlik derecesi 16 olan Çine suyu getirilerek şehre dağıtılmış bulunmaktadır.

Elektrik İşi: Şehir elektriği daha evvel hususi teşebbüs sayesinde hidroelektrik tesisatı ile idare edilmekte iken 4.6.1952 tarihinde hususi teşebbüsün sermayesi Belediye tarafından satın alınarak tesisat tamamen Belediyeye mal edilmiş bulunmaktadır.

Kurna köyü civarında kurulmuş olan santral hidroliktir. Santralde 250 Ps.lik iki su tribünü ve 250KW takatta iki jeneratör mevcuttur. Bugün için bu tesisat şehir elektrik ihtiyacına cevap veremediğinden Belediye, şeker fabrikası ile bir milyon liralık bir anlaşma yaparak su kanalının ıslahına tevessül etmiş ve halen türbinleri çalıştıran 400 litrelik suyu 800 litreye çıkarmağa çalışmaktadır. Su kanalının ıslahına başlanmış olduğundan tesisat biter bitmez enerjinin iki misline çıkması mümkün olacaktır. Ayrıca Burdur merkez ve bazı köyleri Isparta'nın Kovada elektrik enerjisinden beslenebilecek şekilde programa alınmış olduğundan Burdur'un elektrik bakımından geleceği çok teminatlı bulunmaktadır.

Elektrik işleri Belediyeye bağlı bir işletme halinde idare edilmektedir. Şehirde 2.650 abone kayıtlı bulunmakta ve elektriğin kilovatı 20 kuruştan satılmaktadır.



Belediye Meclis Üyeleri, Belediye Reisi Rifat Kanrıcı ile bir arada

Şehrin Tanzifat İşleri: Şehrin muhtelif köşelerine konulan çöp istasyonları, Belediye kamyon ve belediye atlı arabalar ile sağlanmaktadır. Şehir temizlik işlerinde 25 temizlik amelesi çalıştırılmaktadır.

İtfaiye İşleri: Şehir çok dağınık ve bina inşaatı da çoklukla ahşap olduğundan itfaiye Belediyede önemli yer işgal eder. Belediyenin iki arazöz, iki motor pompu ve bir emme basma yangın arabası mevcuttur. İtfaiye teşkilatı da bir itfaiye gurup kumandanı ve 13 erden müteşekkildir.

Belediye Zabıta İşleri: Bir zabıta amiri, dört zabıta memuru ve bir seyrisferer memurundan ibarettir.

Şehirde Yayın Vasıtası: Belde içinde 17 hoparlörle Belediye tarafından idare edilmektedir.

Asri Mezarlık: Şehrin medhalinde/girişinde etrafı ihata duvarlarıyla çevrilmiş, içi ağaçlandırılmış olarak 92 bin metre karelik arazi üzerine kurulmuştur.

Belediyenin Sair Tesisleri: Son senelerde Isparta yolu üzerinde bir oto garajı, bir zahire hali, ateşli sanatları bir araya getiren tesisler, mezba, susamlı teppe su deposu tepelerinin ağaçlandırılması yapılmış bulunmaktadır.

f) 1967 İl Yıllığı'nda Burdur Belediyesi (9):

Belediye Başkanı Dr. Zeynel Abidin Tonguç: 1333 yılında Antalya'da doğmuştur. 1945 yılı İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi mezunudur. Evli ve iki çocuk babasıdır. Daha önce Hükümet ve Belediye tabibliklerinde bulunmuştur. Almanca bilmektedir. 1966 yılında

Bulgaristan - Romanya - Macaristan - Avusturya - Batı Almanya - İsviçre - İtalya ve Yugoslavya'da bulunmuştur.



Burdur Merkez İlçe Belediye Başkanı Sayın Dr. Zeynel Abidin Tonguç

Belediye Başkan Yardımcısı: Behçet BULGUR 1340 yılında Burdur'da doğmuştur. Evli ve iki çocuk babasıdır. Lise ikiden ayrılmıştır.

Burdur Belediye Meclis Üyeleri:

Mehmet Erkazancı, Halil Urfana, HALİL Koçkara, Fahri Karabeyoğlu, Şükrü Kayış, Mehmet Hatipoğlu, İbrahim Altuğ, Mehmet Kabaş, Mustafa Ormancı, Şahap Erenkuş, Mehmet Karabay, Mehmet Erarslan, Ali Kartal, Mehmet Türkol, İbrahim Erdem, Fevzi Dirol, Abdullah Onur, Asım Aşçı, Behçet Bulgur, Sefa Uluçay, Fethi Kuzucu, Hüsnü Kayalı, Mehmet Kalavaç.



Burdur Belediye Meclis azaları Belediye Başkanı Sayın Dr. Zeynel Abidin Tonguç'la beraber

Burdur Belediyesine Bağlı Teşekküller:

Görevi	Adı ve Soyadı	İşe Başlama Tarihi
Yazı İşleri Müdürü	İsmail Ersoyol	28/08/1962
Hesap İşleri Müdürü	Süleyman İçgi	28/11/1964
Doktor	Mehmet Tuğrul	31/08/1966
Veteriner	Mithat Canıgür	29/01/1963
Fen İşleri Müdürü	Ruhi Başhelvacı	01/10/1966
Zabıta Amiri	Osman Kazancıoğlu	06/03/1967
İşletme Müdürü	Adil Verim	04/09/1967

■ Devamı yarın

■ *Diünden devam*

g) 1973 İl Yılığında Burdur Belediyesi (10):

Elde edilebilen malumata göre Hicri 1255 miladi 1839 tarihine kadar nahiye merkezi olan Burdur bu tarihten sonra kaza merkezi olmuştur. Yine elde edilebilen malumata göre Burdur'da belediye teşkilatının Hicri 1232/1816 yılında kurulmuş olduğudur.

Belediye hudutları 12 K. genişliğinde ve 14 Km. uzunluğundadır. Yüzölçümü 168 kilometrekaredir. Sınır doğuda Kışla köyü, Küçük Karaburun mevkii, batıda Çendik köyü aktaş kahveleri, kuzeyde Burdur gölü, güneyde Kurna Bayındır, Büğdüz köyleri ile çevrilidir. 1927 - 1950 döneminde % 0,46 olan nüfus artışı 1950 - 1970 yılları arasında % 7 gibi çok yüksek bir rakama çıkmıştır. Bunun neticesi olarak şehir kısa zamanda büyük inkişaf göstermiştir.

Bu inkişafa paralel olarak yürütülmesi icap eden pek çok belediye hizmetleri 1950 döneminden önce yapılan projelere uymadığından aksaklıklar meydana gelmiştir. Misal olarak elektrik ve içme suyu kifayetsiz kalmıştır. Bunun üzerine 1965 yılında mevcut içme suyu kâfi gelmediğinden yeni tesisler ilavesiyle içme suyu 86 Litre/saniyeye çıkarılmıştır.

Belediye Teşkilatı:

Yazı İşleri Müdürlüğü, Hesap İşleri Müdürlüğü, Belediye Tabib ve Veterinerliği, Fen İşleri Müdürlüğü, Belediye Zabıta Amirliği, Elektrik Su ve Otobüs İşletmesi Müdürlüğüdür.

Merkez Belediye Bütçesi:

1964 yılı gelir ve gider 1.849.547,75 TL.
1965 yılı gelir ve gider 2.517.000,68 TL.
1966 yılı gelir ve gider 2.868.198,00 TL.
1967 yılı gelir ve gider 3.990.504,00 TL.
1968 yılı gelir ve gider 4.009.437,00 TL.
1969 yılı gelir ve gider 4.419.868,00 TL.
1970 yılı gelir ve gider 4.910.000,00 TL.
1971 yılı gelir ve gider 4.910.000,00 TL.
1972 yılı gelir ve gider 4.925.000,00 TL.
1973 yılı gelir ve gider 7.273.171,00 TL.

Belediye Hizmetleri:

Elektrik - Su - Otobüs Hizmetleri:

Burdur'un ilk ışıklandırılması gerek ferdi ve gerekse hissedar olduğu elektrik T.A.Ş. nin küçük güçteki lokomobilli veya dizel santralleri ile gün kararması ile başlayıp saat 24.00'e kadar devam etmekte idi. 1952 yılında Belediyenin eski tesisleri devralması ile Kurna santralinde bulunan 2X25 PS gücündeki türbo grupları çalıştırılması ile şehre 24 saat elektrik verilmeye başlanmıştır. Elektrikğin devamlı verilmesi şehirde sanayinin öncülüğünü teşkil etmiştir. Kurna hidro elektrik santrali ile 1957 yılına kadar ihtiyaç karşılanmış ise de şehirdeki inkişaf dolayısıyla artan ihtiyaçlara cevap verebilmek için 1957 yılında belediye 390 PS gücünde bir dizel elektrojen grubu temin ederek Kurna santrali ile birlikte enerji gücünü artırmış bu güçte 1961 yılına kadar kâfi gelmiş bundan sonra 520 PS gücünde yeni bir dizel elektrojen grubuyla elektriği takviye etmişse de artan elektrik enerjisi talepleri karşısında 1966 yılında Kova l'den elektrik temin edilmiştir.

Hâlihazır enerji durumu: Şehir enerjisinin %89'u TEK'dan, %11'i Belediyeye ait Kurna Hidro elektrik santralinden temin edilmektedir.

Enerji tevziatı O. gerilim ve A.gerilim ¾ demir ¼ lü beton direkli olup uzunluğu 45 Km'yi bulan hava hattı ile 4899 kilovat toplam güce baliğ olan 35 adet 15/0, 4 - 0231 Kw trafo merkezleri ile 9584 adet elektrik abonelerinin enerji tevziatı yapılmaktadır.

Elektrik tarifi: Aboneler 52 kuruş, resmi daire ve müesseseler 63 kuruş, sanayi 43 kuruş, küçük sanayi 51 kuruş, genel aydınlatma 36 kuruş köylere 38 kuruştur.

Yıllara göre üretilen elektrik enerjisi ve nüfus başına isabet eden miktarı:

Senesi	Güç	Kw Üretilen Kw	Nüfus Başına Düşen Kw.
1952	120	1.708.857	56,9
1957	350	300.000	13,6
1962	600	650.000	26,1
1967	950	3.809.620	115,4
1972	1650	6.982.981	119,5

İçme suyu: Cumhuriyetin ilanından 1950 yılına kadar hayır sahiplerinin ve vakıfların yaptırmış olduğu çeşmelerden şehir halkı içme ve kullanma suyunu temin etmiştir. 1950 yılında belediye tarafından Taşkapı mabından modern usullerle 23Lt/ sn. olarak isale ettiği suyu Susamlık tepesinde yaptırılan 600 tonluk depoya getirmiş şehir içme suyu şebekesi ise bazı mali imkânsızlıklar sebebiyle 1953 - 1954 yıllarında yapılmıştır.

Artan nüfus ve gelişen şehrin su ihtiyacını gelen su karşılamadığından başka su kaynakları aranmış DSİ tarafından Çine Ovasında açtırılan 35 Lt/ sn verdili sondaj belediyenin kendi imkânları ile açtırdığı diğer iki keson

BURDUR BELEDİYESİ'NİN TARİHÇESİ (1873 - 2016)

2- CUMHURİYET DÖNEMİ KAYNAKLARINDA BURDUR BELEDİYESİ:

kuyuyla birleştirilerek elde edilen 51 Lt/ sn su 25.04.1968 günü şehre verilmiştir. Eski kaynakla beraber şehir suyu 74 Lt/sn'ye tamamlanmıştır.

Mevcut 74 Lt/ sn içme suyu yapılan ilave ve ana tesislerle idare edilmekte iken 1971 yılında vukua gelen deprem sebebiyle DSİ tarafından açılan sondaj kuyusu çökmüş olduğundan şehirde tekrar susuzluk baş göstermiş bunun üzerine yeni imkânlar aranmış bu defa belediye eski kuyu civarında kendi imkânları ile açtırdığı kuyularla 20 Lt/sn su temin etmiş ise de şehrin ihtiyacına kâfi gelmeyeceği göz önüne alınarak DSİ ile yaptığı temaslara keson kuyu civarında üç adet sondaj yaptırmış her birinden 65 Lt/sn ki cem'an 195 Lt/sn su temin etmiştir. Temin edilen bu suların şehre verilmesi için imkânlar aranmaktadır. Gerek eski ve gerekse yeni suları toplayabilmek ve şebekeyi kompanse edecek mevcut 600 metre küp depo yanına 1000 metre küp yeni su deposunu belediye kendi teknik ve mali imkânları ile yaptırmıştır.

Şehirde 6917 içme su abonesi ve 386 adet de sokak hayır çeşmesi mevcuttur. Ev abonelerine suyun metre küpü 50 kuruşa satılmaktadır. İçme suyunun paçal olarak sertliği 19 Fransız derecesindedir.

Şehir Otobüsü: 01.03.1955 den 01.03.1963 tarihine kadar 1 otobüs; 01.03.1963 den 1971 tarihine kadar 2 otobüsle hizmet görülürken 1971'de vukubulan depremden sonra gerek İmar İskan Bakanlığınca ve gerekse mesken kooperatiflerince şehirden uzak semtlere kurulan mahaller için 17.11.1972 tarihinde üçüncü bir otobüs hizmete sokulmuş şimdilik otobüs yönünden ihtiyacın % 80'i karşılanmaktadır.

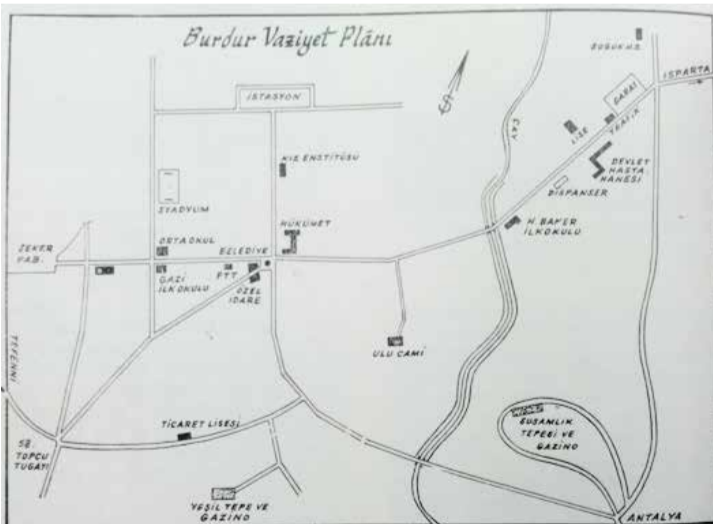
İtfaiye Hizmetleri: 3 adet arasöz bir itfaiye memuru, 18 itfaiye eri, 4 itfaiye şoförü ile itfaiye hizmetleri yürütülmektedir.

Belediye Hizmet Araçları: Fen işlerine ait 3 adet damperli kamyon, 1 dozer, 1 trayer ile 1 et taşıma otosu, 1 cenaze otosu ve 2 adet hizmet pikabı, 4 adet temizlik hizmetleri için çöp kamyonu, 2 adet çöp kamyoneti, 6 adet çöp remorku mevcuttur. Fen işlerinde 5 şoför, 1 şoför yardımcısı, temizlik hizmetlerinde 6 şoför ve zabıta hizmetinde de 1 adet jeep arabası görev yapmaktadır. Bunlar içinde 2 adet tamirci görev yapmaktadır.

Şehir İmar Hizmetleri: Şehrin imarı hızla ilerlemektedir. İmar planı aynen tatbik edilmektedir. 1971 depreminden önce tasdikten gelen imar planının bir kısmı depremden sonra tadilata uğramıştır. 1972 yılında 26147 metre kare parke yol 14662 metre kare beton yol cadde ve yaya kaldırımları 470 metre kare karo döşemesi yaptırılmıştır. Şehir dâhilinde ihtiyaç duyulan kısımlara mevcut kanalizasyona ilaveten 1000 metre daha kanalizasyon yaptırılmıştır.

1973 yılında ise kanalizasyon 2000 metreye ulaşmış şehir ihtiyacı için modern mezbahe şehir garajı yaptırılarak hizmete girmiştir. Daha önce yaptırılan ve peyderpey hizmete sokulan belediye sarayı buna bağlı modern sinema ve düğün salonu hizmettedir. 1973 yılı içinde modern ekmek fabrikası bitirilecektir.

Sanayi Bakanlığı'nın yardımı ile 36 adet dükkânlı oto tamirhanesi sitesi inşaatı tamamlanmak üzeredir.



GÜNÜMÜZE KADAR GÖREV YAPAN BURDUR BELEDİYE BAŞKANLARI

Muhasebeci Hacı Mehmed Efendi (1873 - 1874), Muhasebeci Tefik Efendi (1874 - 1875), Muhasebeci Kamil Efendi (1875 - 1876), Hacı İshak Efendi (1876 - 1877), Nazif Bey (1877 - 1884), Hasan Bey (1886 - 1889), Edhem Efendi (1892), Hacı Süleyman Bey (1894 - 1904), Ali Bey (1905), Hasan Bey (1906), Baki Bey Zâde Reşid Bey (1912), Tayyar Zâde İbrahim Bey (1912 - 1914), Rahmi oğlu Hacı Ahmed (1914 - 1920), Avukat Fuat Bey, Kazancı Zâde Hacı Süleyman KAZANCI, Berber Salih Efendi, Necip BEDİROĞLU, Çil zâde Fahrettin Ağa ÇİLOĞLU (1928), Eczacı Hüsnü ONAT (1929 - 1930), Fahri Bey KAYAALP (05.10.1930 - 22.04.1931), Ahmet Ruhi Bey YEŞİLYURT (22.04.1931 - 21.04.1934), Rıza Bey ERDEM (17.10.1934 - 16.08.1938), Nuri ARTOK Dava Vekili (04.10.1938 - 19.12.1944), Ağah YÜCE Başkan Vekili (23.03.1945 - 23.06.1945), Osman ERKAZANCI

Başkan Vekili (23.06.1945 - 01.06.1946), Necati İŞÇİL (01.06.1946 - 11.06.1947), Hüsnü HELVACI Başkan Vekili (11.06.1947), Nurettin SERDAROĞLU Başkan Vekili, Veysel AKSAKAL Başkan Vekili (11.11.1947), Dr. Hüseyin OTAN (12.11.1947 - 01.08.1950), Av. Selami DIRMİL (05.09.1950 - 27.02.1954), Rifat KANRICI (28.03.1954 - 07.10.1955), Nevzat AKDEMİR (16.11.1955 - 01.09.1956), Fahri KAYAALP (15.09.1956 - 15.10.1956), Ömer KOYU-TÜRK (16.10.1956 - 12.04.1958), İsmail Fahri ŞENTÜRK (14.04.1958 - 29.04.1960), Albay Haydar Cihat SAVAŞ (27.05.1960 - 13.06.1960), Ziya ÖNDER -Vali (14.06.1960 - 23.10.1961), Sadi Kazım SÜER - Vali (15.12.1961 - 08.07.1963), Vefik KİTAPÇIĞİL - Vali (18.07.1963 - 18.11.1963), Ali Zeynel Abidin TONGUÇ (18.11.1963 - 05.12.1973), Dr. Hüseyin OTAN (09.12.1973 - 25.08.1977), Ali KARTAL (25.08.1977 - 11.12.1977), Çetin BOZCU (12.12.1977 - 12.09.1980), Özdemir BAHAR (12.09.1980 - 25.03.1984), Ecz. Nurhan ÇİFTÇİBAŞI (26.03.1984 - 26.03.1989), Av. Armağan İLCİ (27.03.1989 - 13.11.1998), Hulusi BÜYÜKYÖRÜK (19.11.1998 - 21.04.1999), Ahmet Nejdet İLGÜN (22.04.1999 - 31.03.2004), Sebahattin AKKAYA (01.04.2004 - 30.03.2014), Ecz. Ali Orkun ERCENGİZ (1 Nisan 2015 - devam ediyor.)

1873'den günümüze kadar uzanan 143 yıllık süreçte şehrimizde ara dönemler, valiler, başkan vekillikleri de dahil olmak üzere 49 belediye başkanı görev yaptı.

SONNOTLAR

(1) 1876 Kanun-i Esasi'nin 112. maddesinde - Belediye işleri, Der-sâadet (İstanbul) ve taşrada seçimle oluşturulacak Belediye Meclisi daireleriyle yönetilecek; bu dairelerin oluşum tarzı, görevleri ve üyelerinin seçim yöntemi, özel yasa ile saptanacaktır.

(2) AYDIN Yakup; Türkiye'de Yerel Yönetimlerin Gelişim Süreci, Dış Denetim, Nisan-Mayıs-Haziran 2011, s. 16-18 (Özet)

(3) Burdur 1936, s. 18-19. www.kocibay.net/Burdur%201936.pdf

(4) Komisyon, 15inci Cumhuriyet Yılında Burdur, Doğan Basımevi, Burdur 1938, s. 41 - 45.

(5) Burdur Halkevi Dergisi, Cilt 1, Sayı 5, 19 Haziran 1939, s. 9-10.

(6) Burdur Halkevi Dergisi, Cilt 1, Sayı 6, 19 Temmuz 1939, s. 2-3.

(7) http://www.kocibay.net/RızaErdem1946.pdf, Erişim Tarihi: 13.10.2016

(8) Burdur, Burdur Valiliği, İstanbul 1955 s. 146-149.

(9) 1967 Burdur İl Yılığ, s. 22-23.

(10) 1973 Burdur İl Yılığ, s. 491-494.

BİBLİYOGRAFYA

Sâlnâmeler:

Hicri 1286 Tarihli Konya Vilâyeti Sâlnâmesi
Hicri 1288 Tarihli Konya Vilâyeti Sâlnâmesi
Hicri 1289 Tarihli Konya Vilâyeti Sâlnâmesi
Hicri 1290 Tarihli Konya Vilâyeti Sâlnâmesi
Hicri 1291 Tarihli Konya Vilâyeti Sâlnâmesi
Hicri 1292 Tarihli Konya Vilâyeti Sâlnâmesi
Hicri 1293 Tarihli Konya Vilâyeti Sâlnâmesi
Hicri 1294 Tarihli Konya Vilâyeti Sâlnâmesi
Hicri 1295 Tarihli Konya Vilâyeti Sâlnâmesi
Hicri 1296 Tarihli Konya Vilâyeti Sâlnâmesi
Hicri 1297 Tarihli Konya Vilâyeti Sâlnâmesi
Hicri 1298 Tarihli Konya Vilâyeti Sâlnâmesi
Hicri 1300 Tarihli Konya Vilâyeti Sâlnâmesi
Hicri 1301 Tarihli Konya Vilâyeti Sâlnâmesi
Hicri 1302 Tarihli Konya Vilâyeti Sâlnâmesi
Hicri 1304 Tarihli Konya Vilâyeti Sâlnâmesi
Hicri 1305 Tarihli Konya Vilâyeti Sâlnâmesi
Hicri 1307 Tarihli Konya Vilâyeti Sâlnâmesi
Hicri 1310 Tarihli Konya Vilâyeti Sâlnâmesi
Hicri 1312 Tarihli Konya Vilâyeti Sâlnâmesi
Hicri 1317 Tarihli Konya Vilâyeti Sâlnâmesi
1967 Burdur İl Yılığ
1973 Burdur İl Yılığ

Kitap:

BAL, Dr. Hüseyin; Burdur'da Yerel Yönetim Üzerine Araştırmalar, Kardeşler Ofset, Burdur 1994.

Komisyon, 15inci Cumhuriyet Yılında Burdur, Doğan Basımevi, Burdur 1938. Komisyon; Burdur, İsmail Akgün Matbaası, İstanbul 1955.

Dergi:

Burdur Halkevi Dergisi, Cilt 1, Sayı 5, 19 Haziran 1939.

Burdur Halkevi Dergisi, Cilt 1, Sayı 6, 19 Temmuz 1939

İnternet:

• 1926-1927 Türkiye Cumhuriyeti Devlet Salnamesi'nde Burdur;

http://www.kocibay.net/1927%20devlet%20salnamesi.pdf

• 1927 - 1928 Türkiye Cumhuriyeti Devlet Salnamesi'nde Burdur;

http://www.kocibay.net/1927-1928.pdf

• Burdur - 1936 İsimli Eserde Burdur Belediyesi

www.kocibay.net/Burdur%201936.pdf

• Rıza Erdem'in Burdur'a Ait Genel Bilgiler İsimli Eserinde Burdur Belediyesi

www.kocibay.net/riza_erdem.html